

סדנת

ביעור חמץ

ערב פסח. הבית מוכן.
וזה הזמן לבדוק את החמץ.
בסדקים. בחורים. ובתוך הלב

הצעה לסדנת ביעור חמץ

כדאי להזמין את הסטודנטים להביא את החמץ המיותר שנשאר להם בבית.
מבערים אותו יחד עם ביעור חמץ בתוכנו...

לחזור למצב מצה

הרחבה על ביעור חמץ על פי הרב דניאל כהן (רב הישוב בת עין)

חמץ ומצה: רק מה שיכול להפוך למצה הוא זה שיכול להפוך לחמץ: קמח דגן ומים. אז
מה ההבדל בניהם?

מצה = "לחם האמונה" קורא לה הזוהר: "לחם הגאולה" אומר המהר"ל מפראג. היא המהות
של הגאולה! המהר"ל בגבורות ה' פרק נא: "תדע איך המצה שהיא לחם עוני שייך אל
הגאולה, וזה כי העני שאין לו דבר... הוא עומד בעצמו".

החרות שבעוני: העוני שב"לחם עוני" הוא היכולת הפנימית של האדם להשתחרר
מהתלות בהשפעות חיצוניות – להשתחרר מנסיבות חיון, להשתחרר מהתלות בכבוד
מאחרים, להשתחרר ממה שאיננו שייך אליו במהות עצמו. המצה היא מפגש עם המציאות
שלנו כשלעצמה.

חמץ: כשהקמח והמים שוהים למשך זמן נוסף להם ממד נוסף: התפיחה. הם כבר לא
הלחם הפשוט ביותר. ולכן מצה עשירה בה מוסיפים טעמים אחרים, שמן או ביצים, איננה
כשרה לקיים בה המצווה. היא לא פשוטה!

חרות: כשנאכל את המצה נכוון לאותה חירות - החירות שמושרשת בהיותנו עצמנו האמיתיים, הטהורים, הקדושים, הדבקים במי שפשוט בתכלית הפשיטות, הקדוש ברוך הוא שכולו חירות וחופש.

ביעור חמץ: הבדיקה היא החיזור אחר מה שבתוכנו שתפח מעבר לפשיטות הזאת. לכן המצווה גם לא מכונה בתורה 'ביעור חמץ' אלא 'השבתת חמץ', כלשון הפסוק "אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם". ההשבתה היא הבאת הבית למצב של שבת: כלומר, ללא מרוץ אחר המימוש, ללא הרדיפה אחר מה שמעבר לעצמנו, אלא היותנו במקומנו בפשטות.

אור הנר: הבדיקה שמא השארנו חמץ מתקיימת לאור נר, כפי שחז"ל למדו זאת מהפסוק "נר ה' נשמת אדם חפש כל חדרי בטן" (משלי כ). פסוק זה מלמד גם את המטרה וגם את האמצעי: יש לנו לכוון אל גילוי הנשמה, אל סילוק כל הדברים שנהיינו תלויים בהם - וזאת כדי להגיע שוב אל עצמנו ולחזור אל הראשית, המצה עליה מושתת הכל.

תרגיל פתיתים

כל אחד מקבל 10 פתקים. על כל אחד מהפתקים הוא כותב את החמץ שלו - כלומר החמץ שהחמיץ או מה שהיה רוצה לבער. לשרוף. לכלות - זו יכולה להיות תכונה, הרגל, מחשבה או כל דבר אחר. אוספים את הפתקים ושורפים יחד עם החמץ. (כדאי להצטייד בסיר עמיד, או במנגל בשביל האש)

לימוד משותף ← 'על ביעור חמץ'

נלמד יחד את הברכה של ביעור חמץ <<

כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאִיכָא בְרִשׁוּתֵי, דְלָא חֲמַתִּיה, וְדָלָא בְעֵרְתִּיה, וְדָלָא יְדַעְנָא לִיה, לְבָטֵל וְלִהְוֵי הֶפְקֵר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא.

פירוש: "כל חמץ ושאר שיש ברשותי שלא ראיתיו, ושלא ביערתיו ושלא ידעתיו יבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ"

אחרי השריפה קוראים יחד את התפילה לביעור חמץ:

"יהי רצון מלפניך, ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתרחם עלינו ותצילנו מאיסור חמץ, אפילו מכלשהו, לנו ולכל בני ביתנו, ולכל ישראל בשנה זו ובכל שנה ושנה, כל ימי חיינו. וכשם שביערנו החמץ מביתנו ושרפנוהו, כך תזכנו לבער היצר הרע מקרבנו תמיד, כל ימי חיינו. ותזכנו להדבך בך ובתורתך ובאהבתך, להדבר ביצר הטוב תמיד, אנחנו וזרענו וזרע זרענו מעתה ועד עולם, אמן, כן, יהי, רצון."

קריאת אשף הבאה:

לאחר שריפת הפתקים מחלקים 10 פתקים חדשים. בהם כותבים את מיצוי הדבר - דברים שהייתי רוצה לברך את עצמי. להכניס למציאות החיים שלי. פעולות מיטיבות. רגשות חדשים. את הפתקים האלה כדאי לשמור במקום בו נוכל לקרוא ולהתחזק ולהזכר מפעם לפעם.. ולשמור אותם עד לביעור החמץ בשנה הבאה..